

Балансът на икономическите, социалните и екологичните функции на горите се постига с навременни лесовъдски дейности

– Инж. Тошев, какво от работата на ИАГ бихте искали да откриете, какви ще бъдат приоритетите през предстоящата година?

– Подобряването на контрола, правилното стопанисване на горите и запазването на дивеча винаги са били и ще продължат да бъдат приоритетите на Изпълнителната агенция по горите.

В изпълнение на тези задачи нашата цел е да оставим след себе си отгледана, хубава гора. Стопанисването на горския ресурс изисква много знания, умения и опит, но и внедряване на иновативни методи на работа и технологии. С това е свързан и нашият стремеж към разширяване и подобряване на системата за отчет и контрол.

Част от нововъведенията е системата за електронното разрешително за лов, която цели оптимизиране на контрола на ловните дейности на територията на страната. Разработката е на етап тестване в частта си индивидуален лов, както в държавни, така и в предоставени райони, но за да се внедри, е необходима промяна в нормативната уредба. Друга важна промяна, върху която се работи, е внедряването на нов софтуер за обектите по чл. 206 от Закона за горите. С всички иновативни мерки, включително електронните превозни билети, GPS проследяването, целим пътят на дървесината да бъде проследим, така че да се сведат до минимум човешката грешка и незаконните дейности.

Акцент в работата по контрола за опазване на горските територии е концентрацията на усилията на горските екипи при проверка на сечищата. Общ преглед на статистиката през последните години по отношение на извършваните проверки показва повишаване на броя им именно в обектите за добив. Причината

за това са усилията да пресечем нарушенията още в гората.

– Бихте ли коментирали измененията в Наредба № 8 за сечите в горите?

– Горската система не може да бъде устойчива, ако не проявим гъвкавост. Това е причината да разработваме промяна в Наредба № 8 за сечите, както и в Наредба № 5 за строителството и Наредба № 1 за контрола и опазването на горските територии, които са взаимосвързани и трябва да бъдат синхронизирани. Подготвяните промени в нормативната уредба са отворени за обществено обсъждане и всеки заинтересован може да изрази мнението си.

Нашата основна цел е навременното и устойчиво отглеждане и стопанисване на българските гори, с помощта на съвременна механизация, която от десетилетия се използва успешно в страните от Централна и Западна Европа. Използването на съвременна техника и технологии в горите прави труда по-ефективен,

по-безопасен и значително по-здаящ почвата и младите фиданки. Освен това така се компенсира липсата на работна ръка и се повишават социалният статус и нивото на образование на работниците в горите. Работата с модерна механизирани оператори на машини, завършили специални курсове, които ще получават и по-високо възнаграждение. Продуктивността на една такава машина е 100 – 150 куб. м дневно, което със сигурност ще допринесе за по-конкурентоспособни цени на дървесината.

Най-големият проблем идва от общото възприятие, че искаме да внедрим тези машини повсеместно, което не е вярно, защото не навсякъде са подходящи за работа в гората, а това зависи от особеностите на терена и дървостоя. Не целим пълна механизация на дърводобива, а разумна и целесъобразна, където условията позволяват това. Няма пречка и дори е необходимо да се съчетават различните средства

и начини за добив на дървесина. За нас водещо е лесовъдството, устойчивото стопанисване на дълговечни гори. Не се стремим към голи сечи, нито възнамеряваме да превръщаме горите в пътища под формата на просеки. Наредбата регламентира просеките за навлизане на специализирана горска техника да бъдат съобразени с терена, височината на дървостоя, вида на сечта в съответното насаждение, така че да се осигури възможност техниката да се използва правилно и рационално.

Новите технологии, квалифицираната работна ръка и възможностите на нормативната уредба са предпоставка за по-малко нарушения.

– Какви мерки предприемате, за да бъдат защитени от посегателства горските инспектори?

– Нашите служители са въоръжени, завършили са курсове за използване на помощни средства. Разполагат с автомобили, а през 2025 г. сме предвидили допълнително оборудване за служителите по контрол с помощни средства, бинокли, термовизори, оптимизиране на мобилната връзка. Водим разговори за възможността да снабдим горските инспектори с бодикамери, автомобилни камери за наблюдение и запис в реално време, които да бъдат свързани в система, обобщаваща цялата информация от извършването на проверките. Планираме да разработим софтуер, който ще подобри отчетността при извършването на контролните дейности.

Съществува добра практика на организирани акции с полицията по места. Където имаме информация за концентрация на нарушения, осигуряваме по-масово присъствие на наши служители, като информираме за това и съответните полицейски управления.

Имаме успехи в тази посока, но за съжаление, има и посегателства, и прояви на агресия срещу наши колеги.

По отношение на колегите съм убеден, че нито един от тях няма да отстъпи пред нарушителите, защото това са сърцати хора, които правят всичко възможно с риск за здравето и живота си, за да спрат незаконните дейности в горите.

– Тази година пожарите създадоха много сложна ситуация в цялата страна. Какви изводи

бяха направени и какви мерки ще бъдат предприети за превенция от пожари през следващата година?

– Лятото беше изключително тежко. От началото на годината в горските територии в страната са възникнали почти 600 пожара на площ 171 154 дка, като 14 624 дка от тях са върхови. За същия период през 2023 г. са възникнали 445 пожара на площ 63 718 дка, от които 6896 дка – върхови.

След пожарите беше направена инвентаризация на всички пострадали гори. С приоритет бяха тези, през които е преминал върхов пожар, за да се вземат мерки максимално бързо да се отстрани пострадалата дървесина и да бъдат залесени тези територии.

През пожароопасния сезон Изпълнителната агенция по горите предприе мащабна информационна кампания за опазване на горите от пожари, насочена към гражданското общество, която беше подкрепена от много областни управители и кметове. Само с общи усилия и работа на всички заинтересовани институции ще постигнем превенция на пожарите.

През 2025 г. тази кампания ще започне много по-рано, като се съсредоточим върху рисковете, които крие нерегламентираното палене на огън, и обърнем внимание на подходящите места за това особено където има висока посещаемост от туристи. Трябва да провокираме гражданска отговорност и непримиримост на обществото към негативните прояви. Дългосрочна, но сигурна превенция е възпитаването и информирането на подрастващото поколение и горската педагогика е изключително добър начин да стигнем до хората. В тази посока са насочени усилията ни.

– Какво още е необходимо да знаят хората за горските пожари?

– Хората трябва да знаят, че в един пожар не всичко е въпрос за техника. Не навсякъде може да използвате булдозери и противопожарни автомобили.

Затова повече разчитаме на професионализма и изключителните усилия на пожарникарите и екипите на предприятията, на горските и ловните стопанства, общините и доброволческите формирования. Всичките работят рамо до рамо. Трябва да се подчертае голямата роля на гор-

ските служители при гасене на горски пожари, защото те най-добре познават терена и проходимостта на горските пътища и така насочват действията на пожарникарите.

Много добра практика в това отношение са съвместните обучения на горски служители и пожарникари за ефективни действия при горски пожари.

– Какъв е образът на горския служител и какъв трябва да го вижда обществото в контекста на стогодишнината на Седмицата на гората?

– Българският народ е много тясно свързан с гората, тя е неговият живот. През предстоящата година се навършват 100 години от първото отбелязване на Седмицата на гората. За значимостта на това столетие най-добре говорят резултатите от лесовъдската дейност – огромните залесени територии, отвоювани със сила, енергия и отдаденост. Зад тази годишнина стоят трудът, усилията и постиженията на нашите предци, чийто морал и ценности трябва да пазим и да ни ръководят в работата ни. Обществото трябва да знае, че целта на лесовъда е да стопанисва гората, да я отглежда правилно, за да я направи дълговечна и богата.

Наистина трябва да обичваме повече с хората, защото системата на горите все още е консервативна и затворена, а това със сигурност не ни помага. Трябва да разговаряме по проблемите, да ги разясняваме, за да може хората да се запознаят с работата на лесовъдите и да вярват в техния професионализъм.

– В навечерието на празниците с какви думи бихте искали да се обърнете към горската колегия?

– Искам да благодаря на хората, които приемат гората като призвание, че намират смисъл, сила и хъс да работят за нея, да я развиват, да я защитават. Искам да дам кураж на горските служители да продължат да устояват на трудностите и изпитанията на професията. Да се обърнат и към младите колеги, на които разчитаме да градят и надграждат започнатото. Да носят присърце горсколъжка, както го наричам – това е майсторлъжъкът за гората, това е нашата работа!

Дано са повече хората, които милеят за българската гора и съхраняват ценностите на лесовъдството!

**Разговора води Юлия СЪБЧЕВА
Снимка: Йордан ДАМЯНОВ**